

HOZIRGI KUNDAGI DRAMATURGIYANING AHAMIYATI

Aldanazarova Gulmira Karjaubaevna

Annotatsiya: Bu maqola dramaturgiyaning hozirgi kunda o'zgarishlari va rivojlanishini taqdim qiladi. Ushbu maqolada dramaturgiya san'ati, hozirgi kunda teatrlar, kinoteatrlar, televizion, va digital medialar orqali qanday rivojlanganligi va o'zgarayotganligi, yangi janrlar va texnikalar, sotsial media va jamiyatning o'zgarayotgan talablari bilan bog'liq tahlillar keltirilgan. Bu tahlillar dramaturgiya janrlarini va uslublarini o'rganishda va bu san'at shaklini ko'rib chiqishda foydali bo'ladi. Maqola, dramaturgiya sohasidagi o'zgarishlarni tushuntirib, tez-tez ishlatiladigan kalit so'zlar yordamida taqdim etilgan.

Kalit so'zlar: Dramaturgiya, Janrlar, Rivojlanish, Teatrlar, Kinoteatrlar, Televizion, Digital medialar, Janr uslublar, Sotsial media

Dramaturgiya, hozirgi kunda, teatrlar, kinoteatrlar, televizion va boshqa medialar orqali ko'rsatilayotgan bir san'at shakli sifatida davom etmoqda. Bu sahnalardagi dramalarni yaratish, ijro etish, tushuntirish va ta'qdim etishning san'ati va fan'idir. Hozirgi kunda dramaturgiya ko'plab janrlarni, uslublarni va mazmunlarni o'z ichiga oladi va shuningdek modern vaqtning talablari va tomoshabinlari uchun ma'naviy uslublarni va sara asarlarni yaratishni davom ettiradi.

Internet, telekanallar, streaming xizmatlar, podcastlar va boshqa digital medialar orqali dramaturgiya sahnasida yangi yo'nalishlar paydo bo'lmoqda, masalan, bloglar, internet seriallar va interaktiv dramalar. Bu yangi vositalar dramaturglar va aktyorlar uchun yangi imkoniyatlar yaratishda qo'llanilmoqda. [1.65]

Dramaturgiya sohasi tarixiy janrlar, misollar va adabiyotlar bilan bog'liq turli muqobil e'tiroflar va muhokamalar olib boradi. Bu esa dramaturgiyaning hozirgi kunda rivojlanishini va o'zgarishlarini ko'rib chiqish uchun muhimdir. Jamiyatning o'zgarayotgan iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy, va ma'naviy mazmunlariga qarashlar va dramaturgiya janrlari va uslublari bilan qanday munosabatda bo'lishi kerakligini ko'rsatadi.

Hozirgi kunda dramaturgiya san'ati ham global rivojlanish va yangilanishlardan o'tkazib borayotgan. Quyidagi muhim hollarni ko'rib chiqishimiz mumkin:

1. Dramaturgiya va teatrlar: Teatrlar hozirgi kunda yangi dramaturgiya janrlari va uslublarini qo'llaydilar. Ayniqsa, ba'zi dramaturglar tariyxiy

qadriyatlarga ta'sir ko'rsatish, jamiyatdagi muammolar va mavzular haqida gaplashish uchun yangi dramalar yaratishadi.

2. Dramaturgiya va kinoteatrlar: Film dramaturgiyasi ham o'zaro bog'liqdir. Hozirgi kunda kinoteatrlarda o'zbek, xorijiy va xalqaro film dramaturgiyasi ham ommalashgan. Bu, dramaturglarning kino o'rtasida yangi voqeliklar yaratishda ishtirok etishini ko'rsatadi.

3. Telekanallar va striming xizmatlar: Televizion va striming xizmatlari hozirgi kunda dramaturgiyaning tashqi yo'nalishlarini rivojlantirish uchun muhim platformalardir. Ular orqali yangi seriallar, maqolalar va dramalar yetkaziladi va dramaturgiyaning internetga o'tkazilishini osonlashtiradi.

4. Interaktiv dramalar: Hozirgi kunda interaktiv dramalar qo'llanilmoqda, bu esa tomoshabinlarga dramada nafaqat o'qitish, balki unga qatnashish va o'z ruxsati bilan dramani o'zgartirish imkoniyatini beradi.

5. O'zbek dramaturgiyasi: O'zbekiston dramaturgiyasi ham yangilanmoqda va o'z me'yoriy janrlari va mavzulari bor. Hozirgi kunda o'zbek dramaturglari, o'zbek teatrlari va kinoteatrlari orqali xalqning ma'naviy va jamiy-tasavvur matnlari ustida ishlab chiqishmoqda.

6. Global alakalar va eng yaxshi amaliyotlar: Global alakalar orqali dunyo dramaturgiyasi bilan tanishish va uning eng yaxshi amaliyotlarini o'rganish hozirgi kunda o'zgarishlarni o'rganish uchun muhimdir. Bu xususan xalqaro dramaturgiyaga qiziqish ko'rsatish, nomzodlar, aktyorlar va dramaturglar bilan xalqaro munosabatlar o'rnatishni o'z ichiga oladi. [2.108]

Hozirgi kunda dramaturgiya, katta ahamiyatga ega san'at shakllaridan biri bo'lib turib, jamiyatning o'zgarayotgan mazmunlari bilan tanishtiriladi va shu mazmunlarga javob beradi. Bu esa dramaturgiyaning davom etayotgan san'at bo'lishini va o'zgarishlarni ko'rish uchun muhimdir.

Dramaturgiya va sotsial mediya: Sotsial mediya platformalarining o'sishlari bilan, dramaturgiya va teatrlar esa o'z ijtimoiy media strategiyalarini rivojlantirayabdi. Sotsial mediya orqali teatrlar va dramaturglar o'z dasturlarini, teatrlarini va aktyorlarini reklama qilishda yordam beradi, shuningdek online teatrlarni uyushtirish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Dramaturgiya va gender masalalari: Hozirgi kunda dramaturgiya gender masalalarini muhokama qilish uchun murakkab dramalar yaratishda ishlatiladi. Bu, jinsiy qatlamlar, o'sha mavzu, feminizm va jinsiy identifikatsiya muammolari haqida gaplashishga yordam beradi. [3.42]

Dramaturgiya va global jamiyat masalalari: Drama yozuvchilari va dramaturglar hozirgi kunda dunyo bo'ylab oqibatlarga, siyosiy voqeliklarga va

o'zgarishlarga qaratilayotgan dramalar yaratishadi. Bu global jamiyatda sodir bo'layotgan muammolarni ko'rsatish va o'zgarishlarga qaratilayotgan javoblar sifatida xizmat qiladi.

Digital teatrlash: Hozirgi kunda internet va streaming xizmatlari orqali dramaturgiya san'ati va teatrlashni eng katta darajada o'zgartirib borayabdi. Online teatrlar, virtual teatrlar va internetdagi dramalar ommalashgan va teatrlash san'atini global tashrif buyurayotganlarga taqdim etish uchun muhim bir vosita bo'lib turib, bu esa dramaturgiya va teatrlashning yangi shakllari yaratishda ishlatiladi.

Dramaturgiya hozirgi kunda jamiyatning o'zgarayotgan talablari va turmush tarzi bilan muhokama qilish, odamlar o'rtasidagi munosabatlarni tasvirlash va dramaturgiya janrlarini yangi ko'rsatkichlar bilan birlashtirish uchun qo'llanilmoqda. Bu esa dramaturgiya san'atini hayotiy turmush tarzi va mazmunlariga mos keladigan shaklda yangilashni davom ettirish uchun zarurdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Драматургия: секреты создания сценариев для кино и театра, Юрия Мамлеева
2. Matluba Isokova. " Dramaturg salohiyati". T. 2021
3. Hans Bertens. Literary Theory. The basics, 2001